

Soạn bài Tổng kết về từ vựng ngữ văn 9 ngắn nhất**Soạn bài tổng kết từ vựng phần I. Từ đơn và từ phức****Câu 1 (trang 122 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):**

Khái niệm từ đơn và từ phức :

- Từ đơn : là từ chỉ gồm một tiếng.
- Từ phức : là từ gồm hai hay nhiều tiếng trở lên. Có hai loại là từ ghép và từ láy :
 - + Từ ghép : là từ mà các tiếng có quan hệ với nhau về nghĩa.
 - + Từ láy : là từ giữa các tiếng có quan hệ láy âm với nhau.

Câu 2 (trang 122 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

- Từ láy: nho nhỏ, gật gù, lạnh lùng, xa xôi, lấp lánh.
- Từ ghép: ngắt nghèu, giam giữ, bó buộc, tươi tốt, bọ bèo, cỏ cây, đưa đón, nhường nhịn, rơi rụng, mong muốn.

Câu 3 (trang 123 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

- Từ láy giảm nghĩa: trắng trắng, đẽm đẹp, nho nhỏ, xôm xốp.
- Từ láy tăng nghĩa: nhấp nhô, sạch sành sanh, sát sần sạt.

Soạn tổng kết về từ vựng phần II. Thành ngữ**Câu 1 (trang 123 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):**

Thành ngữ là tập hợp từ cố định, biểu thị một ý nghĩa hoàn chỉnh. Nghĩa của thành ngữ thường biểu hiện qua một số phép chuyển nghĩa như ẩn dụ, hoán dụ, so sánh...

Câu 2 (trang 123 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

- Tổ hợp là thành ngữ :
 - + Đánh trống bỏ dùi: làm việc bỏ dở, không đến nơi đến chốn, thiếu trách nhiệm.
 - + Được voi đòi tiên: tham lam, được cái này lại muốn có cái khác.
 - + Nước mắt cá sấu: sự thương xót, thông cảm giả tạo đánh lừa người khác.
- Tổ hợp là tục ngữ :
 - + Gàn mực thì đen, gàn đèn thì sáng : Hoàn cảnh, môi trường sống có ảnh hưởng lớn đến tính cách, phẩm chất con người.
 - + Chó treo mèo đậy : Thức ăn treo cao để tránh chó ăn, và đậy kỹ để không cho mèo lục đớp. ý khuyên cảnh giác cửa ngõ ruộng hòm để phòng trộm cuỗm mất.

Câu 3 (trang 123 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

- Thành ngữ có yếu tố chỉ động vật:
 - + Chó cắn áo rách : đã khó khăn lại gặp thêm tai họa.
 - + Éch ngồi đáy giếng : những kẻ sống trong môi trường nhỏ hẹp, ít tiếp xúc mà cho là mình ghê gớm, kiêu căng, tự phụ.

→ Đặt câu :

- + Gia cảnh đã nghèo khó, lại thêm chứng ốm đau, đúng là chó cắn áo rách mà.
- + Hắn ta tưởng mình tài giỏi, có năng khiếu nhưng cứ quanh quẩn một vùng đất bé nhỏ thì cũng chỉ là ech ngồi đáy giếng mà thôi.

- Thành ngữ có yếu tố chỉ thực vật:

- + Dây cà ra dây muống: nói, viết rườm rà, dài dòng.
- + Cưỡi ngựa xem hoa: làm việc qua loa, đại khái, không đi sâu chi tiết.

→ Đặt câu :

- + Cậu nói ngắn gọn thôi, cứ dây cà ra dây muống thế thì ai hiểu được !
- + Dù chỉ là bài đọc thêm nhưng cũng rất quan trọng, không thể học kiểu cưỡi ngựa xem hoa được đâu.

Câu 4 (trang 123 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

Dẫn chứng về việc sử dụng thành ngữ trong văn chương :

- Vợ chàng quý quái tinh ma

Phen này kẻ cắp bà già gặp nhau.

(Truyện Kiều – Nguyễn Du)

- Thân em vừa trắng lại vừa tròn

Bảy nổi ba chìm với nước non.

(Bánh trôi nước – Hồ Xuân Hương)

- Quả cau nho nhỏ miếng trầu hôi

Này của Xuân Hương mới quệt rồi

Có phải duyên nhau thì thăm lại

Đừng xanh như lá bạc như vôi.

(Mời trà – Hồ Xuân Hương)

Soạn tổng kết từ vựng lớp 9 phần III. Nghĩa của từ

Câu 1 (trang 123 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

Nghĩa của từ là nội dung (sự vật, tính chất, hoạt động, quan hệ,...) mà từ biểu thị.

Câu 2 (trang 123 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

Cách hiểu (a) đúng. Các cách hiểu khác không phù hợp (câu b), hoặc hiểu sai (câu c, d).

Câu 3 (trang 123 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

- (a) là cụm danh từ, không thể lấy một cụm danh từ để giải thích cho một tính từ (độ lượng).

- (b) là cách giải thích đúng là vì dùng các tính từ để giải thích cho một tính từ.

Soạn văn 9 tổng kết về từ vựng phần IV. Từ nhiều nghĩa và hiện tượng chuyển nghĩa của từ

Câu 1 (trang 124 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

- Từ có thể có một nghĩa hay nhiều nghĩa.

- Chuyển nghĩa là hiện tượng thay đổi nghĩa của từ, tạo ra từ nhiều nghĩa.

+ Nghĩa gốc : nghĩa ban đầu, làm cơ sở để hình thành các nghĩa khác.

+ Nghĩa chuyển : nghĩa được hình thành trên cơ sở nghĩa gốc.

Câu 2 (trang 124 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

Từ "hoa" trong "lệ hoa" được dùng theo nghĩa chuyển. Nghĩa này xuất hiện tạm thời trong văn cảnh, vì vậy không thể coi đây là hiện tượng chuyển nghĩa làm xuất hiện từ nhiều nghĩa.

Soạn văn 9 bài tổng kết về từ vựng phần V. Từ đồng âm

Câu 1 (trang 124 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

Từ đồng âm là những từ giống nhau về âm thanh nhưng nghĩa hoàn toàn khác nhau, không liên quan gì đến nhau.

Câu 2 (trang 124 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

a. Có hiện tượng từ nhiều nghĩa. Vì từ lá trong bài thơ dùng theo nghĩa gốc, còn từ lá trong Công viên là lá phổi của thành phố dùng theo nghĩa dựa trên nghĩa gốc là tạo ra chất nuôi cây.

b. Có hiện tượng từ đồng âm. Một nghĩa “đường” là đường đi, một nghĩa “đường” là đường dùng để ăn, hai nghĩa không liên quan gì đến nhau.

Soạn ngữ văn 9 tổng kết từ vựng phần VI. Từ đồng nghĩa

Câu 1 (trang 125 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

Từ đồng nghĩa là các từ có nghĩa giống nhau hoặc gần giống nhau (trong một số trường hợp có thể thay thế nhau)

Câu 2 (trang 125 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

Chọn cách hiểu (d). Từ đồng nghĩa có thể thay thế cho nhau trong một số trường hợp, đa số các trường hợp là đồng nghĩa không hoàn toàn, không thể thay thế.

Câu 3 (trang 125 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

Từ "xuân" có thể thay thế từ "tuổi" vì từ "xuân" đã chuyển nghĩa theo phương thức hoán dụ (lấy một khoảng thời gian trong năm thay cho năm, tức lấy bộ phận thay cho toàn thể). Việc thay từ "xuân" cho thấy tinh thần lạc quan và sự dí dỏm (vì mùa xuân là hình ảnh sự tươi trẻ, của sức sống mạnh mẽ).

Soạn văn 9 bài tổng kết từ vựng phần VII. Từ trái nghĩa

Câu 1 (trang 125 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

Từ trái nghĩa là những từ có nghĩa trái ngược nhau.

Câu 2 (trang 125 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

Các cặp từ trái nghĩa: xấu – đẹp, xa – gần, rộng – hẹp, voi – chuột.

Câu 3 (trang 125 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

Các cặp từ trái nghĩa :

- Cùng nhóm với sống – chết : chiến tranh – hòa bình → thể hiện hai khái niệm loại trừ nhau.

- Cùng nhóm với già – trẻ : yêu – ghét, cao – thấp, nông – sâu, giàu – nghèo, đục – cái → các khái niệm đối lập nhau.

Soạn tổng kết về từ vựng lớp 9 phần VIII. Cấp độ khái quát của nghĩa từ ngữ

Câu 1 (trang 126 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

Nghĩa của một từ có thể hẹp hay rộng hơn nghĩa của từ khác gọi là cấp độ khái quát của từ ngữ.

Câu 2 (trang 126 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

Soạn ngữ văn 9 tổng kết về từ vựng phần IX. Trường từ vựng

Câu 1 (trang 126 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

Trường từ vựng là tập hợp của những từ có ít nhất một nét chung về nghĩa.

Câu 2 (trang 126 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

Các từ cùng trường từ vựng :

- Yêu nước, thương nòi, các cuộc khởi nghĩa : cùng trường nghĩa về tinh thần yêu nước → khơi dậy tinh thần nhân dân, lòng yêu Tổ quốc, tổ cáo thực dân.
- Tắm và bẻ : cùng tính chất → tăng tính biểu cảm, tăng sức tố cáo.

Sơ đồ tư duy tổng kết từ vựng lớp 9

